

Leuvense academici over de schokgolven van 11 september. „Absolute veiligheid mogen we vergeten“, De Standaard, Axel Buyse, 12/06/2002

LEUVEN -- We dansen met z'n allen op een vulkaan. De kans dat de VS of een ander westers land de komende maanden getroffen wordt door een terreuraanslag met de impact van 11 september 2001, is reëel. Zoals de actuele opschudding rond de Amerikaanse staatsburger met plannen voor een aanslag met een „vuile bom" nog maar eens bewijst. Absolute veiligheid mogen we vergeten, is ook de boodschap van een nieuw boek waarin Leuvense academici het terrorisme vanuit zeer diverse hoeken belichten.

De arrestatie van de 31-jarige José Padilla, alias Abdullah al Mujahir, blijft schokgolven verwekken. De man werd op 8 mei gearresteerd toen hij vanuit Pakistan op Chicago landde. „Meerdere onafhankelijke bronnen" stelden dat hij van plan was geweest om ergens in de VS een „vuile bom" te laten ontploffen -- een conventioneel springtuig met daarrond een laag radioactief materiaal, afkomstig uit ziekenhuizen of kerncentrales.

Volgens een scenario dat het Amerikaanse *Center for Strategic and International Studies* drie maanden geleden uitwerkte, zouden bij zo'n aanslag in het hartje van Washington DC in een eerste fase al honderden mensen omkomen. De kosten van de ontsmetting zouden enorm oplopen. Maar de ontploffing zou vooral desastreuze psychologische gevolgen hebben op het hele land, luidde de conclusie.

De politicoloog Tom Sauer, een van de enkele tientallen Leuvense academici die aan het boek meewerkten, rekent „vuile bommen" dan niet eens onder de massavernietigingswapens waar de nieuwe generatie terroristen begierig naar blik. Dat die al langer hun oog op biologische en op kernwapens hebben laten vallen, staat vast.

Of ze ooit het „echte ding" zullen bemachtigen, blijft een open vraag. Dat ze zich ervan zouden bedienen, is meer dan waarschijnlijk, want het taboe dat in het normale internationale verkeer op de inschakeling van kernwapens bestaat, weegt voor terroristen van het Al-Qaeda-type niet op tegen hun vermeende plicht om het Westen zo hard mogelijk te treffen.

En de meest waarschijnlijke leverancier van materieel voor zulke wapens blijft Rusland, met zijn kernwapenarsenaal waarvan de beveiliging was ontworpen binnen een gesloten maatschappij met vergrendelde grenzen, en met wetenschappers die in de watten werden gelegd én die tegelijkertijd scherp door de KGB in de gaten werden gehouden.

Schokgolven is een merkwaardig boek, omdat het de competentie van Leuvense specialisten van zeer diverse disciplines bij elkaar brengt: van juristen, historici, ethici en politicologen, tot psychologen, economen, islamologen en katholieke theologen. „Zo'n project ligt niet voor de hand, in deze tijden waarin wetenschapslui op competitiviteit zijn gericht", stipte Jan Wouters, hoogleraar Internationaal Recht en een van de uitgevers, dinsdag bij de voorstelling aan.

Door de noodzaak tot specialisatie gedreven, zijn de meeste academici anno 2002 alleen nog in hun eigen vakgebied goed. Maar die disparate kennis kan wel worden samengebundeld, om dat gespecialiseerd onderzoek te verdiepen en -- ook voor een ruimer publiek -- beter te laten renderen, aldus nog Wouters.

Hoe serieus de gevolgen van elf september op het vlak van de internationale betrekkingen zijn, zal pas de komende jaren in zijn volheid blijken. Feit is dat zowat alle landen, en niet alleen de VS, volop hun internationale relaties en verbintenissen aan het herijken zijn. De nieuwe historische entente tussen de VS en Rusland is daar één voorbeeld van.

De aangekondigde Amerikaanse plannen om hun hele veiligheidsbeleid te heroriënteren, weg van de nog uit de Koude Oorlog stammende „afschrikking" naar een strategie van preventief optreden, de *first strike*, is een ander voorbeeld. Waarbij geleidelijk ook de kloof dieper wordt tussen de VS en hun Europese bondgenoten.

De reden daarvoor is dat de Amerikanen in de strijd tegen het terrorisme vooral op een eenzijdig optreden en bilaterale contacten mikken, terwijl de EU-lidstaten meer heil blijven verwachten van een multilaterale aanpak van het complex aan problemen. Afwachten hoe radicaal die herschikking van het internationale machtsveld uiteindelijk wordt.

Bart Pattyn en Jan Wouters (ed.). Schokgolven. Terrorisme en Fundamentalisme. Davidsfonds, Leuven, 303 bladzijden. 22,5 euro.